

## 16. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

**В.В. Матвєєв**

*Національний університет харчових технологій*

Нинішній стан виноградарсько-виноробної галузі України можна охарактеризувати як важкий. Вплив політичної та економічної ситуації в країні ставить під загрозу бізнес, який розвивався роками. На українському ринку виноробства виробництво скорочується катастрофічно швидко, а військові дії в Східному регіоні та анексія АР Крим значно підірвали потенціал ринку: виноробна галузь України втратила 16 000 га плодоносної площі виноградників (29% від загальної кількості в країні) і переробні потужності, які виробляли щороку понад 7 млн. декалітрів виноматеріалу (26,5% від загального виробництва). За даними асоціації «Виноградари та винороби України», що об'єднує 82% компаній в галузі, сьогодні ліцензію на виробництво виноробної продукції мають близько 150 підприємств, з яких реально працюють не більше 50, кримських компаній із них — 20 [2].

На сьогоднішній день великою проблемою залишається налагодження роботи компаній, які знаходяться в Криму. Так, було прийнято рішення про перенесення виробництва в інші міста, щоб продовжити роботу на материковій частині України: вина ТМ «Інкерман» розливатимуться на території Херсонської області на кон'ячному заводі «Таврія», ТМ «Бахчисарай» — на потужностях «Одессавинпрому» [1].

Основною причиною таких дій є недостатня кількість українських акцизних марок у виробників, що знаходяться в Криму. З цією проблемою зіткнулися абсолютно всі. Можливо, через деякий час про переміщення виробництва задумуються й інші відомі виробники.

Розвиток виноробної промисловості України стримують також і інші чинники, а саме [3]:

➤ сировинні — скорочення площі виноградників та обсягу збору винограду; українським виноробам вкрай не вистачає власної сировини для повноцінного виробництва і доводиться здійснювати закупівлі за кордоном; старіння виноградної лози; зменшення врожайності виноградників; недостатнє зрошення виноградників і забезпечення їх засобами захисту, механізації та добривами;

➤ техніко-технологічні — відсутність місткостей для зберігання винограду та виноматеріалів; високий рівень зносу обладнання й недостатнє використання існуючих потужностей; застосування застарілих технологій виробництва; труднощі в захисті від фальсифікації;

➤ організаційні — низька культура споживання вина; труднощі у виготовленні тари й упаковки; порушення налагодженості зв'язків між товаровиробниками та постачальниками СНД; труднощі у створенні інтегрованих структур, які включають виноградарство, переробку, транспортування, торгівлю;

➤ економічні — недостатнє інвестування виноградарства та виноробства; скорочення державних дотацій на закладку виноградників; зменшення експорту ви-

норобної продукції; скорочення споживчого попиту у зв'язку із зниженням рівня життя населення; недосконалість розподілу прибутку між виноградарями, виноробами та торговими представниками

➤ правові — недосконалість законодавчої та нормативно-правової бази; відсутність: закону на видачу ліцензії на виробництво вина підприємствам, які мають власні виноградники; закону про узгодження вимог до вина ЄС та України, пов'язаних з його виробництвом, зберіганням і транспортуванням; нормативно-правового акту, який стосується розподілу та контролю за використанням півтора відсоткового збору; нормативно-правового акту про спеціалізацію виноградників за найменуваннями та відповідність вироблених вин цим найменуванням

Усе це призводить до того, що через відсутність державної підтримки зменшується виробництво та реалізація високоякісного вітчизняного продукту повного циклу, відбувається подальше просування на ринок сурогатів, багато українських споживачі ставляться до вітчизняної винопродукції скептично, вважаючи, що винороби використовують у виробництві різного роду хімію, порошкові заміники або просто не якісну сировину.

Такий настрій споживачів робить істотний вплив на попит на українську продукцію. Тому останнім часом вітчизняні покупці перейшли на споживання імпортного вина, особливо, коли воно стало більш доступним. Наприклад, пляшку вина виробництва Молдови або навіть Чилі можна купити за ціною аналогічної української. Тому вітчизняним виноробам слід було б переглянути свою політику позиціонування і відновити лояльність споживача.

Ситуація, що склалася в галузі на сьогодні, не дає можливості подолати зазначені негативні явища. Оптимальним є комбіноване вирішення проблеми: поступове зниження імпорту виноматеріалів і наливом вина з одночасним розвитком вітчизняної сировинної бази на основі впровадження інноваційно-інтенсивних технологій виробництва винограду, які забезпечують його ефективність за рахунок зростання врожайності виноградних насаджень та підвищення якості продукції.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Обзор рынка вина [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://inventure.com.ua/analytics/investments/obzor\\_rynka\\_vina\\_ukrainy](http://inventure.com.ua/analytics/investments/obzor_rynka_vina_ukrainy).

2. Шкіль В. Хто займе нішу кримських виноробів на материку / В. Шкіль [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/business/1374118-hto-zajme-nishu-krimskih-vinorobiv-na-materiku>.

3. Экономические проблемы виноградарства и виноделия ; под ред. Б.В. Буркинського. — Одесса: Ин-т проблем рынка и экономико-экологических исследований НА Украины, 2007. — 216 с.